

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA

POLONIAE

HISTORICA

LXXXV

**STUDIES
ON EVERYDAY LIFE**

WYDAWNICTWO NAUKOWE

Semper

2002

Nr indeksu 35 130X
PL ISSN 0001-6829

www.rcin.org.pl

CONTRIBUTORS

MICHAEL ABDALLA — *doctor* (home address: 53/10, Szydłowska Street, 60-656 Poznań)

MARIA BOGUĆKA — *professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences (Rynek Starego Miasta 29/31, 00-272 Warszawa); specialisation: economic, social and cultural history of early modern times.

PAWEŁ FIJALKOWSKI — *doctor*; Jewish Historical Institute (home address: 11, Ziemowita Street, 96-500 Sochaczew); specialisation: social history of early modern times.

DARIUSZ GLÓWKA — *associate professor*; Institute of Archeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences (105, Al. Solidarności, 00-140 Warszawa); specialisation: social history of early modern times.

DARIUSZ JAROSZ — *associate professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences; specialisation: recent history.

JUSTYNA JELLONEK — *postgraduate student*; Institute of History, University of Gdańsk (55, Wita Stwosza Street, 80-952 Gdańsk-Oliwa); specialisation: social history of early modern times.

EDMUND KIZIK — *associate professor*; Institute of History, University of Gdańsk; specialisation: social and cultural history of early modern times.

ANDRZEJ KLONDER — *professor*; Institute of Archeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences; specialisation: social history of early modern times.

ELŻBIETA KOWECKA — *professor*; Institute of Archeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences; specialisation: social and cultural history of 18th and 19th centuries.

ANNA LANDAU-CZAJKA — *associate professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences; specialisation: history of 20th century.

DARIUSZ OPALIŃSKI — *M. A.*; Institute of History, University of Rzeszów (24, ks. J. Jałowcego Street, 35-959 Rzeszów); specialisation: social history of 19th century.

ANDRZEJ POSPIECH — *associate professor*; Institute of Archeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences; specialisation: social history of early modern times.

DANUTA RZEPNIEWSKA — *doctor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences (private address: 4/66, Bielańska Street, 00-085 Warszawa); specialisation: social history of 19th century.

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA
POLONIAE
HISTORICA

85

STUDIES
ON EVERYDAY LIFE

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
2002

BOARD OF EDITORS

Jan Baszkiewicz (President), Maria Bogucka (Editor-in-chief),
Monika Hamanowa, Antoni Mączak, Karol Modzelewski, Jan Pirożyński,
Stanisław Russocki, Marek Sędek, Tomasz Szarota (Assistant Editor),
Roman Wapiński, Tomasz Wiślicz-Iwańczyk (Secretary),
Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski,
Janusz Żarnowski (Member of Editorial Group)

Editorial Assistant — Hanna Kordowicz

INSTYTUT HISTORII PAN

Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa

fax: (+48) (prefix-22) 831 36 42

e-mail: ihpan@ihpan.edu.pl

© Copyright by Instytut Historii PAN, Warszawa, 2002

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, Poland

Tel./fax: (+48) (prefix-22) 828 49 73

Bank: PKO BP VII O/Warszawa nr 10201071-109628-270-11

e-mail: zam@semper.pl

http: //www. semper.pl

Contents

STUDIES

I. Controversies About "Everyday Life"

Maria Bogucka, Profile of Research and Definition	5

II. Middle Ages

Michael Abdalla, On Behaviour at the Table — Instructions by Bar Ebraya	17

III. Early Modern Times: the Nobles

Andrzej Pośpiech, The Polish Provincial Gentry in 17th Century. People — Objects — Everyday Life	29
Elżbieta Kowicka, A Polish Lord's Table	43

IV. Early Modern Times: the Townspeople

Andrzej Klonder, Poor and Abundant Diet in the Towns of Royal Prussia in the 17th Century	89
Edmund Kizik, Übertretungen der Hochzeits-, Tauf- und Begräbnisordnungen vor dem Danziger Wettgericht im XVII. und XVIII. Jh.	129

V. Early Modern Times: the Clergy

Paweł Fijałkowski, The Living Conditions of the Clergy in the Polish Lutheran Parish in Königsberg, 16th–18th Centuries	167
Dariusz Główk a, Luxury, "Modest but Satisfactory Conditions", Appropriateness. Clergy's Life in the Płock Diocese in the Second Half of the 18th Century	193
Justyna Jellonnek, Everyday Life of a Parish Priest of Nowa Cerkiew in the Light of an Inventory from 1750	209

VI. Modern and Recent Times

Danuta Rzepniewska, Gentlewomen in the Towns of the Kingdom of Poland at the End of the 19th Century	219
Dariusz Opaliński, Travelling by Railway in the Second Half of the 19th C.	245
Anna Landau-Czajka, Diet Patterns in 19th–20th C. School Manuals	265
Dariusz Jarosz, Everyday Life in Poland in the Light of Letters to the Central Committee of the Polish United Workers' Party, 1950–1956	285

REVIEWS

Krzysztof Ozóg and Stanisław Szczur (eds), *Poland and Her Neighbours in the Late Middle Ages* (Jacek Adamczyk); *Małgorzata Dąbrowska and Jerzy Kruppé (eds), Hospitals in Old Poland* (Andrzej Karpiński); *Jadwiga Rafałowiczówna, And Here Are the News From Warsaw... Letters to Elżbieta Sienkowska From the Years 1710–1720* (Maria Bogucka); *Die Briefkopialbücher des Flensburger Kaufmanns Christian Dethleffsen von 1775 bis 1792* (Maria Bogucka); *Andrzej Romanowski, Wilno's Young Poland* (Magdalena Micińska); *Tadeusz Kisielewski, October 1956 — A Point of Reference. A Mosaic of Facts and Views. Historical Impressions* (Dariusz Jarosz) 313

ABSTRACTS 331

NEWS

The Renaissance in Northern Mazovia (Małgorzata Bogucka) 383

TO BE PUBLISHED IN THE 86 VOLUME:

Nora Koestler, Jüdinnen in der Habsburger Monarchie
und Emanzipation

Małgorzata Pilażek, Witch-Hunts in Poland, 16th-18th Centuries

Karin Tomala, The Demographic Development of China
in the 20th Century

Piotr Łossowski, The Lithuanian-Soviet Agreement of December
10, 1939

Anna Sieradzka, New Patterns of the Polish Middle Class Home
Interiors Design in the Inter-war Period

Tomasz Szarota, Les Juifs de Pologne dans la résistance
communiste à Paris sous l'occupation

WARUNKI PRENUMERATY NA ROK 2003

Pisemne zamówienia na krajową prenumeratę pocztową przyjmowane są przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00-321 Warszawa, ul. Bednarska 20A w następujących terminach: do 20 maja 2002 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 2002 na drugie półrocze. Cena zeszytu w prenumeracie wynosi **20 zł** w przypadku odbioru półrocznika w Wydawnictwie. Wysyłka w kraju kosztuje 4 zł za numer.

Prenumeraty przyjmowane są również w księgarniach naukowych i akademickich na terenie całego kraju, a także u innych dystrybutorów, ale w takich przypadkach cena zeszytu może różnić się od podanej wyżej.

Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę przyjmowana jest przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00-321 Warszawa, ul. Bednarska 20A, bezpośrednio w siedzibie Wydawnictwa lub w formie przedpłat na okresy półroczne na konto PKO BP VII Oddział w Warszawie, Nr 10201071-109628-270-11 w następujących terminach: do 20 maja 2002 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 2002 na drugie półrocze. Cena w prenumeracie zagranicznej w 2003 roku (opłaconej w kraju) za jeden zeszyt wynosi:

	poczta zwykła	poczta lotnicza
Europa	40 zł	50 zł
Pozostałe kraje		60 zł

ORDERS FOR SUBSCRIPTION:

- till 20 May 2002 for I issue 2003,
- till 20 November 2002 for II issue 2003.

Recent and old issues are available at the bookshop of

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, Poland

tel./fax: (+48) (prefix-22) 828 49 73
bank: PKO BP VII O/Warszawa nr 10201071-109628-270-11
e-mail: zam@semper.pl
http://www. semper.pl

Subscription orders available through the local press and books distributors (price per copy **US \$ 29**, postage included) or Foreign Trade Enterprise „ARS POLONA”, 00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland.